

Katman Tabanı Birincil Tortul Yapılarının Paleo-Akıntı Yönü Ölçümlerinde Pratik Bir Yöntem

OSMAN NURİ ERGUN Selçuk Üniversitesi Fen Fakültesi, Konya

Tortul kayalardaki paleo - akıntı yönü gösteren katman tabanı birincil tortul yapıların (Oygu İzleri, Oluk İzleri, Saplama İzleri, vb.) paleo - akıntı yönü ölçümlerinde, Garrett ve Cline (1967) tarafından geliştirilmiş olan yöntem hem basit hem de pratiktir. Katman doğrultusu ile katman tabanı birincil tortul yapıları arasındaki açı daima sabit olduğundan, bu yöntem ile yapılacak paleo - akıntı yönü ölçümlerinde katmanların eğimi için herhangi bir düzeltme yapmak gereksizdir.

Yöntemin Uygulanması :

1. İşlem : Paleo - akıntı yönü gösteren birincil tortul yapının (Örneğin Oluk İzleri), bulunduğu katmanın alt yüzeyinde katman doğrultusuna paralel bir çizgi çizilir (şekil 1).

2. İşlem : Paleo - akıntı yönü gösteren birincil tortul yapıya paralel ikinci bir çizgi çizilir (şekil 2).

3. İşlem : Çizilen iki çizgi, başka bir anlatımla katman doğrultusu ile paleo - akıntı yönü gösteren birincil tortul yapı arasındaki açı bir açı ölçer yardımı ile ölçülür (şekil 3).

4. İşlem : Ölçülen açı saat dönüşü yönünde herbiri 90° lik açığa karşılık gelecek şekilde pozitif (+) ve negatif (-) dilimlere bölünmüş olan bir dairenin (şekil 4), pozitif (+) diliminde yer alırsa doğrultuya eklenir. Ölçülen açı dairenin negatif (-) dilimlerinde yer alırsa doğrultudan çıkarılır. Elde edilecek değer paleo - akıntı yönü verecektir.

YARARLANILAN BELGELER

GARRETT, B. and CLINE, L.M., (1967). Paleo-currents and source areas of the Late Paleozoic Sediments of the Ouchita Mountains, Southeastern Oklahoma: Jour. Sed. Pet., V. 37, 990-996.

